

vari méltóságokat, főpapokat és a megye előkelőseit. Az Andrassy-úton vasárnapon nines pezsgőbb élet, mint a milyen a királyfogadás napján Balassa-Gyarmaton volt.

Az érkezés előtt a város határától a megyeházig, a király szállásáig, az út két felén óriási tömeg alkotott eleven sövényt. A diadalkapuk mellett levő emelvényeket a nógrádi szépek foglalták el színes selyemöltözékekben. A megyeház előtt gyülekezett a hivatalos világ: a főpapok, élükön a biborba öltözött hercegprimással, a kormány képviselői, a tábornoki kar tagjai és a tisztelgő küldöttségek, mindannyian pazar díszmagyarban.

A királyt a nógrádmegyei határon kellemes meglepetés várta. Ötven úri fogat csatlakozott kíséretül. Mindenik elé négy ló volt fogva szállagos, magyar szerszámmal. A bakon magyar kocsis és kisujtásozott huszár ült. A király sokfelé járt-kelt már országaiban, de ötven négyes fogattal csak a nógrádi nemesség fogadta. A király udvari fogaton ült főhadsegédével, Paar Ede gróf lovassági tábornokkal. Előtte a megye ötösfogata haladt, a melyben Degenfeld gróf főispán és Scitovszky alispán foglalt helyet, a többi fogat a király hintaja után sorakozott.

A ribari határban újabb meglepetés érte ő felségét. A halálfejes bandérium csatlakozott a menethez. Ezt a bandériumot a megyei közbirtokosság szervezte és Zubovits Fedor honvédhuzár-százados, a híres sportsman tanította be. Vezetője a csapatnak a próféta-szakállu Berchtold Artur gróf volt és zászlóvivője a vasmarkú Posztócsky Iván.

A banderisták az 1848-iki nógrádi halálfejes legió öltözetével megegyező ruhát viseltek: karmazsinpiros atillát, a vállon panyókára vetett fekete prémes mentét, fekete sujtásos magyar nadrágot, ősi kardot, mogyorószínű kordován csizmát, sastollas bárányszőrű süveget piros hajtókaival és elől ezüst halálfejjel és keresztbe tett karsontokkal. A lovasok fekete bárányszőrű sabrákon ültek. Lovaik jobbra apró telivér arabs lovak voltak. Festőibb és szebb képet ritkán lehet látni, mint a milyent ez a huszonkét levéntéből álló bandérium nyújtott.

A király és kísérete nem győzte nézni az érdekes csapatot, mely a menet élére állt és szélvész gyorsasággal vágatott be Balassa-Gyarmatra. A bandérium a megyeház előtt hirtelen megállt, visszafordult és a lovasok arcvonalba állva a király kocsija előtt, kirántották fényes kardjaikat és tisztelegve háromszor harsányan kiáltották: — «Éljen a király!»

A királyt magát is annyira meglepte a jelenet szépsége, hogy odament a kard helyett buzogányt vivő Berchtold grófhhoz és a legmelegebb szavakban fejezte ki elismerését.

Ő felségét már az első diadalkapunál üdvözlő beszéd fogadta. A város nevében Reményi Károly főbíró tartotta, a mire a király nyomban válaszolt. Majd beszédbe eredt a bíróval. «Jártam már itt 1857-ben», mondta a király. — «A város közönsége kellemes emlékében őrzi e látogatást, — szólott a bíró, — s most még inkább örül, hogy ilyen fiatalos erőben látja viszont felségedet». — «Nagyon örvendek», mondta mosolyogva a király.

A megyeháznál nagy frissen ugrott ki hintajából és sorra szólította a fogadására megjelent urakat. Először Vaszary Kolos hercegprimással, majd a tábornokokkal beszélt és egy pár főrendiházi taggal. Igen vidámnak látszott és minkenki előtt csak kellemes úttjáról és a pompás bevonulásról tett említést.

A körséta után a király a nógrádi leányok közé ment, a kik apró kosaraikból virágot szórta útja elé s ráadásul hatalmas rózsabokrétával kedveskedtek ő felségének. Degenfeld Augusztina grófnő és Scitovszky Lola, amaz a főispán, emez az alispán leánya, adta át a bokrétát; a király beszédbe eredt a két fiatal leánnyal, s nyájas köszöntéssel búcsúzott el a hölgyektől.

Kohlmann Sándor fényképe után.

ERDÉLYI JÁNOS SZÜLŐHÁZA KIS-KAPOSON.

A királyt mulattatta az a körülmény, hogy programmon kívül négy óra helyett háromkor érkezett meg Balassa-Gyarmatra, de mindennek a bandérium volt az oka, mely fergeteg rohanásával vágatott be a városba, a hol szerencsére együtt voltak a küldöttségek. Katonai díszszázadot azonban nem tudtak hamarjában keríteni és alig hogy két honvédet fogtak díszörségnek a király szállása elé.

A király rögtön megérkezése után a vármegye-ház nagy termébe ment és fogadta a tisztelgő küldöttségeket. A fogadtatásoknál Andrassy Gyula gróf ő felsége személye körüli miniszter és Hieronymi belügyminiszter állt az oldala mellett. Egymás után járultak a király elé a felekezetek, megyék és városok küldöttségei. A király minden üdvözlésre válaszolt és fáradhatatlan volt a küldöttségi tagok megszólításában.

A fogadások után ismét érdekes jelenet következett. A nógrádi nép rendezett tüntetést ő felsége előtt. A több száz főre rugó környékbeli nép egy zászló-erdő alatt sűrű tömegben vonult a király ablakai elé és lelkesen éljenezte a királyt. A király megjelent a zárt ablaknál és katonásan köszöntgetett. A nép lelkesedése egyre fokozódott. Ekkor a király felnyitatta az ablakot és kihajolva, főhajtással köszöntte meg az ovációt.

E tüntetés után vonulhatott a király lakosztályába, mely a vármegye-ház első emeletén van. Ez a megyeház ódon, régi épület, széles, boltozatos kapualjjal, tágas lépcsőcsarnokkal és magas szobákkal. A lépcsőcsarnokot tele rakták déli növényekkel, pálmával, babérral és nyíló virágokkal. Az izléses virágokrokra mérsékelt fény szűrődött át az üvegfestményes ablakokon. Ezeket is most illesztették be. A legszebb közöttük a fogadó teremmel szemben levő nagy ablak, a melynek közepén a király életnagyságú alakja látható a Szent István rend ornátusában. Az üvegfestmény Benczúr Gyulának a pesti vármegye-házában őrzött képe után készült. Az ablak szegélyeit a magyar korona társországainak, Nógrádmegyének, Balassa-Gyarmatnak, Degenfeld gróf főispánnak és Scitovszky alispánnak czimerei alkotják, a melyek gazdag ornamentumok közé vannak foglalva.

A király szobái egyszerűen, de nemes ízléssel berendezettek. A király lakása három szobából áll: egy kis fogadó-szobából, a dolgozó- és a háló-szobából. A dolgozóban rózsaszínű damaszt garnitúra és széles tölgyfáiróasztal van, a háló-szobában rózsaszínű garnitúra, bronz ruhafogas és rézrudakból készült ágy, fehér és rózsaszínű lyoni selyemből készült ágyneművel. A szobák világosak, derűsek. Mellettük elegendő számú szoba van a kíséret tagjai számára.

A királynapiak alatt zajos, víg élet volt Balassa-Gyarmaton. Naponta udvari ebédek voltak a vármegye-házán, a melyre hivatalosak voltak a megye és a város előkelői. Este pedig kigyúltak a városban a villamos lámpák, a hegyeken meg az örömtüzek, jelezvén Balassa-Gyarmat örömét, hogy falai közt időzik a legelső magyar ember: a király.

Dr. Kovács DÉNES.

ERDÉLYI JÁNOS EMLÉKTÁBLÁJÁNAK LELEPLEZÉSE NAGY-KAPOSON.

Szép és lélekemelő ünnepelés színhelye volt e hó 16-án az ungmegyei Nagy-Kapos városa. Állandóan táplált kegyeletét róttá le ekkor a város közönsége nemzeti irodalmunk egyik kiváló jelese, Erdélyi János iránt, márvány emléktáblával örökítvén meg itt születésének emlékezetét. Az ünnepély fényét emelte az, hogy az emléktábla leleplezésének kitűzött idejével összeesett a tiszáninneri ref. egyházkerületnek főgondnok választásra ide összehívott közgyűlése, mely vasárnap délelőtt az ódon ref. templomban tartott ülésén b. Vay Béla borsodmegyei főispán választásra meg a kerületfőgondnokává. A közgyűlés végeztével díszebéd volt az új főgondnok és Kun Bertalan püspök tiszteletére, a ki az

ebéd végeztével fölállt s rövid, de lelkes beszédben felszólította a jelenlevőket, hogy vonuljanak testületileg a templom elé Erdélyi János emléktáblájának leleplezésére. A mintegy 500 főnyi gyülekezet örömmel fogadta a fölhívást s azonnal megindult a leleplező ünnepelés helyére. A menet előtt a sárospataki főiskolai énekar haladt, mely gyönyörű, aranyfeliratos nemzeti színű selyem zászlója alatt vonult a széles főutcán a templom felé, mely az utca közepén emelkedik, régi, alacsony tornyával. Ez utca folytatásában esik Kis-Kapos, mely Nagy-Kapossal egészen egybe van építve s a róm. kath. templomtól kezdődik. A róm. kath. templom tőszomszédjában, az utca baloldalán áll az az egyszerű, szalma födeles ház, a melyben 1814-ben Erdélyi János született.

A ház a század elején atyjáé Erdélyi Mihályé volt. E házat később Erdélyi Mihály, mostani tulajdonosának, özv. Bertitsnének állítása szerint az ő férje atyjának adta el, mert nem bírta fizetni «az úr-dolgát». A képünkön látható ház még egyszer olyan hosszú, mint az eredeti volt s így nem a régi. Az új tulajdonosok több ízben tataroztatták a régi házat, mintegy két évvel ezelőtt pedig meg két szobát építtetett hozzá özv. Bertitsné a hátsó végén, a kert felé. A ház fele azonban, a melynek utcára néző földes szobájában született Erdélyi János, a régi, csakhogy dűledező félben van, úgy, hogy teljesen le akarják bontatni. E szándékára hivatkozva nem engedte meg a mai tulajdonos, hogy az emléktáblát a ház falába illeszessék. Az ok alapos voltát a rendező-bizottság is belátván, a ref. templom oldalán kért helyet az emléktábla elhelyezésére, mit az egyházközség a legnagyobb készséggel meg is engedett. A régi háznak a belseje különben tökéletesen olyan, mint a század elején volt. Vastag, szüette mestergerenda huzódik benne végig, mely már egészen korom fekete, valamint a többi gerenda és a deszka mennyezet is. Az ablakok is a régiéek. A szobának baloldali sarkában, mindjárt az ajtó mellett, van a széles padkájú boglyakemence. E szobával szemben a kamara nyílik, a kettő közén pedig a konyha van, régi, nyílt kéményű tűzhelyével.

Mikor a ref. egyházkerületi gyűlés tagjai a templom elé értek, ott már több ezer főre menő közönség szorongott. Kék és szürke dolmányos, pörge kalapú, lobogós gyolcs gatyájú, ráncos csizmájú földmivesektől tarkállott a tér, kik között sokan voltak Bereg- és Zemplénmegyéből is. Levett kalappal üdvözölték az agg püspököt, ki gr. Török József főispán és b. Vay Béla főgondnok társaságában lépett az emléktábla alatt fölállított díszes emelvényre, melynek karfája lombokkal és virágokkal volt körülfontva. Az emléktábla zöld lepellel volt befonva, virágkoszorú fonódott köréje, míg fölötté babérkoszorú függött több méter hosszú, fehér atlasz szalagján ez aranybetűs felírral:

Erdélyi János emlékének a kaposi nők.

Az emelvényen levő asztalnál a főntebb nevezettek kivül Kende Péter alispán, Léway

József, dr. Ballagi Géza és Szinyei Gerzson sárospataki főiskolai tanárok, továbbá dr. Mijó Kálmán főorvos, Novák Lajos ungvári ref. lelkész, Kusnyiri Gyula főszolgabíró, mint a rendező-bizottság tagjai, közöttük pedig az ünnepelt író két fia: dr. Erdélyi Pál író és a nemzeti Múzeum tisztviselője, és bátyja Erdélyi Zoltán, komáromi árvászeiki ülnök foglaltak helyet, meghatva köszönvén a több ezernyi ajkáról fölhangzó lelkes éljenzést.

Gyönyörű idő volt. A szomszédos községek zászlós küldöttségei elhelyezkedvén az emelvény körül, az ünnepély sorrendjét a sárospataki főiskolai énekkar nyitotta meg Erdélyi «Dalünnep» című megzenésített költeményének eléneklésével. Utána Szinyei Gerzson, sárospataki főiskolai tanár egy óráig tartó, nagyhatású emlékbeszédben méltatta Erdélyi János irodalmi pályafutásának érdemeit, külön jellemezvén beszédében a költőt, a kritikust, a műbölcsészt és tanárt. Emlékbeszédét ekkép fejezte be: «Áldott az a haza, melynek ily fia vannak és áldott az a nép, a mely ily fiakat ad a hazának.»

Szavainak elhangzása után lehullott a lepel a fekete márványtábláról, melyen ez az aranybetűs felirat olvasható:

EBBEN A VÁROSBAN SZÜLETETT

1814 APR. 1-ÉN

ERDÉLYI JÁNOS

ÍRÓ ÉS TANÁR

A M. TUD. AKADEÉMIA

ÉS A

KISFALUDY-TÁRSASÁG TAGJA.

A közönség perczekig tartó éljenzésben tört ki. Majd Lévy József a jeles költő s borsodmegyei főjegyző lépett elő s elszavalta «Erdélyi János emléklapja» című szép ódáját, melyet a «Vasárnapi Ujság» múlt heti száma közölt. Hosszan tartó taps és meg-megújuló éljenzés kísérte ez óda végsorait. Utána dr. Ballagi Géza pataki jogakadémiai tanár, a M. T. Akadémia nevében és megbízásából szólott. Majd ismét Lévy József szólott a Kisfaludy-társaság nevében. Végül az emléktáblát, Kusnyiri Gyula főszolgabíró néhány szóval a város bíróságának ünnepélyesen átadta, mire Eszterhay Kálmán városbíró, egyszerű földmives gazda, oly ügyes és talpraesett beszédben vette át és ajánlotta polgártársainak oltalmába az emléktáblát, hogy Kun Bertalan püspök és b. Vay Béla meghatva keltek föl helyeikről s mindketten barátságosan üdvözölték a derék bírót. A kegyeletes emlékünnepélyt a pataki főiskola jeles énekkara zárta be Erdélyi János «Nemzeti zászló» című dalát énekelve el. Utána a több ezer főre menő közönség ajkán zendült föl a «Szózat» s annak a hangjai mellett oszlott el. Este a nagy vendéglőben sikerült hangversenyt rendeztek a ref. papi özvegyek és árvák javára.

FARKAS EMÖD.

Előfizetési fölhívás.

A «Vasárnapi Ujság», a legrégebb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, eredeti elbeszéléseket és életképeket, részben illusztrálva, közöl Jókai Mórtól, Mikszáth Kálmántól, Baksay Sándortól, Gyarmathy Zsigánétól, Herczeg Ferencztől, B. Büttner Linától, Szivos Bélától, Kazár Emilől, stb. — A külföldiek közül leginkább az angol, francia, orosz szépirodalom jelesebb elbeszélői műveit mutatja be.

A «Vasárnapi Ujság» társalapja, a most már 40-ik évfolyamában lévő «Politikai Ujdonságok», melyet mint az események hű és részrehajlatlan előadóját, valódi hézagpótlónak ismert el a magyar olvasó közönség, a hét eseményeit kellő magyarázattal ellátott gondos, tömör összeállításban tárja az olvasó elé, úgy, hogy a közönség együtt találja benne mindazt, a mi a napilapokban elszórtan jelen meg, s így e lap kivált vidéken, hol a postajárás a napi értesülést különben is megnehezíti, a napilapokat is sok tekintetben pótolja.

A «Politikai Ujdonságok» újabb mint képes ujság jelenik meg, s minden száma a napi eseményekre vonatkozó több képet közöl.

A «Politikai Ujdonságok»-hoz «Magyar Gazda» című kéthetenként megjelenő gazdasági és kerétszeti képes lap van mellékelve, s ezen felül rendkívüli mellékletekkel is bővítve lesz a lapnak hetenként másfél s minden második héten két ívre terjedő tartalma.

Mind a két lapnak kiegészítőjéül szolgál a «Világkrónika» című képes heti közlöny, mely hetenként egy íven, számos képpel illusztrálva jelen meg, és az általánosabb érdekű napi események részletes magyarázatára szolgáló cikkeken kívül rendszeresen közöl nagyobb elbeszéléseket és regényeket képekkel, úgy szintén mulattató közleményeket, képtalányokat, stb.

Előfizetési árak évnegyedre:

A «Vasárnapi Ujság»	2 frt — kr.
A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val együtt	2 frt 40 «
A «Vasárnapi Ujság» és a «Politikai Ujdonságok»	3 frt — «
A «Vasárnapi Ujság» és a «Politikai Ujdonságok» a «Világkrónika»-val együtt	3 frt 40 kr.

Az előfizetés bármelyik hónap elsejétől kezdve eszközölhető.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. küldendők.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az Olcsó könyvtár. A Gyulai Pál szerkesztésében és a Franklin-társulat kiadásában már husz év óta megjelenő «Olcsó könyvtár» méltán a legnépszerűbb munkák egyike, s el van terjedve mindenfelé, mert olcsó áron juttatja a közönséget jó könyvekhez. Eddig körülbelül négyszáz kötet jelent meg belőle, hazai és külföldi írók művei vegyesen. A rendkívüli olcsóságon kívül nagy előnye a vállalatnak, hogy minden kötet önálló, teljes egész. A Franklin-társulat most az eredeti árakat még jobban szálítja, úgy, hogy egyik-másik szám, mely azelőtt 20 krba került, most épen feleáráért, 10 kr-ért kapható. Első sorozata ennek a még olcsóbb könyveknek már megjelent és husz számból áll, melyre egyszerre lehet előfizetni 2 forintjával, de egyenként is kaphatók. Az előfizetési felhívás, mely a részletes tájékoztatást nyújtja, mai számunkhoz van mellékelve. A derék vállalat megérdemli, hogy minél nagyobb figyelemben részesüljön és olvasóink az ismerősök közt is terjeszszék.

A Franklin-társulat kiadásában kiváló szakmunkák hagyták el a sajtót. Az egyik: A magyar büntetőjog kézi könyve, írta dr. Fayer László egyetemi rk. tanár. A munkának első része jelent meg most 352 oldalnyi kötetben: a bevezető rész és általános tanok, a büntetőtörvénykönyv 1—125 §.

Dr. Fayer egyetemünk azon előadói közé tartozik, a ki tárgyát meg tudja hallgatóival kedveltetni s bennük az érdeklődést a tudományok iránt fönn is képes tartani. Ezt látjuk jelen művéből is. Általános érdekű Fayer könyvében különösen a büntetőjog történeti fejlődésének ismertetése. Ebben a részben a külföldi büntetőjogok vázolósa után behatóan fejtegeti a szerző a büntetőjog hazai történetét, különös súlyt helyezve az 1843-iki magyar törvényjavaslata, mely jórészt Deák Ferencz műve. Tételes törvényünk tárgyalása közben is mindig figyelemmel van Fayer e kitűnő törvénytervezet intézkedéseire. A bevezető rész után szerző a büntetőjog általános részét tárgyalja a törvény rendszerében, nagy súlyt helyezvén a joggyakorlatra, valamint egyes fontosabb kérdések világos tárgyalására. Ára 3 frt.

A másik munka: A belgyógyászat tankönyve orvos-növendékek és gyakorló orvosok számára, már több év óta ismerős jeles munka. 1889 elején jelent meg először, s pár év alatt ime a harmadik kiadást éri meg a nagy két-kötetes munka. Dr. Purjesz Zsigmondnak, a kolozsvári egyetemen a belgyógyászat tudós tanárának az orvosi körökben jól ismert műve ez, 692 és 698 lapot elfoglaló két kötetben, a szöveg közé nyomott számos ábrával. Átnézett és javított kiadás. Ára a két kötetnek 12 frt; a két kötet csak együtt kapható.

Baross Gábor rendszere és művei, írta Szabó Jenő. A magyar közlekedési és kereskedelmi ügy utolsó éveiről, Baross Gábor miniszterségéről, a zóna-rendszerről irt ezen tanulmány a «Budapesti Szemle» füzeteiben jelent meg nem régebben, s nem

kis figyelemben részesült (Tisza István képviselő a «Bp.-Szemle»-ben válaszolt is rá), mert éles bírálat alá veszi Baross miniszterségét és egész politikáját, még pedig nem az ellenmondás könnyű támadásával, hanem alapos szaktudással a részletek apró ismeretével. Meglehet, hogy Szabó Jenő hibáz a következtetésekben, melyekben Baross műveit megítéli, sőt több tekintetben veszedelmeseknek tartja, de ismeretekkel, érvekkel és adatokkal bizonyít, s ekkép sokakat érdekelhet ez a tanulmány. A Franklin-társulatnál jelent meg, s ára 80 krajczár.

Anyag és szellem. Ily címmel bölcsészeti-csillagászati tanulmányt nyomtatott ki Kármán Pál, Hornyánszky Viktor könyvnyomdájában. Szerző könyvével, mint a bevezetésben írja, «némi utirányt ohajt kijelölni azon czél eléréséhez, hogy mikép lehetne a bölcsészeti a természettudományal megegyeztetni.» A kötet ára 1 forint.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A nemzetközi közegészségi és demografiai kongresszus budapesti végrehajtó bizottsága már részletesen összeállította a költségek számláit, s dr. Böke Gyula pénztárnok terjesztette elő. Budapest hatósága 105,000 frtot engedélyezett a kongresszus céljaira; a kiadások 73,000 frtot tettek, még s 20,000 frt kell a tudományos értekezések kinyomatására. A tagsági díjakból 24,530 frt gyűlt be.

A Petőfi-társaság szept. 16-ikán tartotta első ülését a nyári szünetek után, nagy hallgatóság előtt.

Legelőször Szana Tamás titkár jelentette bánatot: hangon Komócsy József alelnök halálát. A meleg megemlékezés után a társaság elhatározta, hogy Komócsy emléket jegyzőkönyvbe foglalja, özvegyéhez részvétiratot intéz, ez évi közgyűlésén emlékbeszédet tartanak, s hogy tagjai sorából bizottságot küld ki, mely megindítja a mozgalmat a Komócsynak emelendő diszes síremlék tárgyában. A felolvasások sorát Endrődi Sándor nyitotta meg, a ki Fanghne-Gyujtó Izabellától olvasott fel egy sikerült elbeszélést «Ki a győztes?» címen. Torkos László olvasott fel néhány hangulatos költeményt, Vértesi Arnold pedig «Jenő barátom házassága» című jókedvű rajzát. A közönség tetszéssel fogadta a felolvasásokat.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Az egyetemi év kezdete. Budapest, Kolozsvárt most is ünnepélyesen nyitották meg az egyetemi iskolai évet, e hó 16-án. Az aulában előkelőség-gyűltekké össze.

A budapesti tudományegyetem ünnepélyes istentisztelettel kezdődött. B. Eötvös Loránd közoktatásügyi miniszter a rektorhoz irt levélben tudatta, hogy elfoglaltatása miatt jelen nem lehet. Épen az ő költségvetését tárgyalta akkor a minisztertanács. Az egyetemi tanárok magyar díszben jelentek meg. Dr. Schnierer Aladár, a lelépő rektor, hosszabb beszédet mondott, beszámolván az egyetem utolsó évről. Erre dr. Fodor József, az új rektor tartotta meg beköszöntő beszédét, melyben azt fejtegette, hogy Magyarországnak a tudományban önállónak, öntudatosnak kell lenni. Szellemi fejlődésünk sajnálatos hátránya még ma is a hajdani viszonyunk Ausztriával, a mikor Ausztria gondolkozott helyettünk, az rendelkezett velünk. Még ma is tudományban, állami közigazgatásban, szellemi munkálkodásunk és nyilatkozásaink mezején nem keressük a nemzeti génuszt, nem törekszünk szellemi önállóságra, hanem veszszük kényelmesen a kész osztrák — simlit, habár az sokszor épenséggel nem felel meg a viszonyainknak. Egyetemi tanulóink heteken, hónapokon át élnek szellemi munka nélkül s kávéházban, vagy egybeültöltik az időt. Ha közeledik a vizsga ideje, éjjel-nappal küzködnek a tanulmányokkal — és csodálkoznak, hogy agyvelejük nem veszi föl a tárgyat s ha vége a vizsgának, ott vannak az ismeretekkel, a hol az előtt; lelkük pedig fáradt, sorvadózó, új szellemi munkától pedig irtózó. Végül a hallgatóság zajos éljenzése közben a kultuszminisztert, Eötvös bárót üdvözölte. — Dr. Högyes Endre orvostudományi dékán intézett még az egyetemi ifjúsághoz beszédet; majd «Az egyetemi ifjúság testi és szellemi életrendjének biológiai alapjairól» beszélt. Högyes a tartalmas beszédet a következő szép szavakkal fejezte be: «Nép, melynek kitartó, jellemében erős intelligenciája és ennek segédelmével intenzív, önálló kultúrája van, a történelmi sorsok által vele egy állami kapcsolatba jutott más népeknek természet-szerű vezetője lehet még akkor is, ha száma nem valami nagy. A Szent István koronája alatt közös kapcsolatba jutott különböző népek között szervezeti ereje és értelmi önállósága folytán a vezető szerep ezer éve immár népünknek lett természet-szerű hivatása. Ezt fentartani szent kötelme marad továbbra is fajunk úgy jelen, mint a jövőben végteleen sorozatban egymásután következő minden generációjának. És fenn is fogja tartani, ha fiaiban meglesz az erős akarat és kitartás testi és szellemi